

Madonna's en Santen geeft, terwijl ook de gestalten onnatuurlijk rank zijn, recht en stakerig. Ook in de zonderling dicht bijeen geplaatste oogen is een stereotiepe mis-teekening op te merken.

Hoofdmeester der school van Foligno is, als gezegd, Niccolò l'Alunno, met wien de Umbrische schilderkunst op een aanmerkelijk hooger plan komt. Zijn vroegst bekende werk is van 1457: de z.g. „Madonna dei Consoli” in de kerk van San Francesco te Deruta; het laatste is van 1499: een retabel in de kerk van Santa Croce te Bastia.

Ook Alunno is geen meester van grooteforschheid, eer teeder en schuchter, vooral in zijn eerste periode, waarin de invloed van Benozzo Gozzoli hem niet vreemd is. Tevens vertoonen zijn beste werken die eigenaardige bleekheid, gevoeligheid van kleur, welke ook voor andere Umbriërs kenmerkend is, wanneer men hun coloriet vergelijkt met dat der meer levendige Florentijnen. Deze voorliefde voor zachte, gedempte tinten immers is zelfs Perugino nog eigen en meer nog diens leerling Lo Spagna, den tijdgenoot van Rafaël en diens mededinger te Rome in dienst van paus Julius II.

De „Madonna dei Consoli” toont reeds het vroom zachtmoedige, dat Alunno ook later in dergelijke werken eigen blijft. De Moeder, op een kunsteloozen troon neergezeten, is verzonken in de aanschouwing van het Jezuskind op haar schoot. Om haar heen is een koor van zingende en aanbiddende engelen, aan haar voeten knielen de HH. Franciscus en Bernardinus, de beide „nationaal-heiligen”, vaders der Minrebroeders, die door de Umbriërs zoo gaarne te zamen worden aangeroepen en afgebeeld. Het engelkoor doet even sterk aan Gozzoli denken als dat met sommige werken van Messastri het geval is. De compositie is met zeer geringe wijzigingen ontleend aan diens retabel, dat nu in het museum te Weenen bewaard wordt.

Andere merkwaardige jeugdwerken van Alunno zijn drie of vier „Kruisgingen”, waarop het lichaam van den Heiland in

relief van hout is aangebracht, terwijl daarna het heele paneel, met omstaande figuren en achtergrond, door den schilder als retabel werd bewerkt. Het schijnt dat zulke werken een „specialiteit” waren van Niccolò's beginnend atelier en dat hij ze daardoor voor verscheidene Umbrische kerken besteld kreeg. Een aldus behandeld tabernakel, met Maria en Johannes aan den voet van het Kruis, bevindt zich in de sacristij van San Frediano te Foligno.

Vroege werken worden ook gevonden in den dom te Assisi en in de Galleria di Brera te Milaan, doch dit zijn reeds veelluiken, waar de invloed van Benozzo Gozzoli heeft plaats gemaakt voor navolging van het handwerk van Carlo Crivelli en de Venetiaansche meesters uit diens omgeving. Crivelli werkte in de Marken en in Umbrië twintig jaar lang: van 1468 tot 1488, o.a. te Camerino en te Fabriano, en weldra schijnt er naar uitvoerige polyptieken in zijn geest veel vraag te zijn geweest. Het zijn meest groote retabels, saamgesteld en opgebouwd uit verschillende paneelen, met zorgvuldig bewerkt en rijk verguld pilasteren lofwerk. De breedte is gelijk aan die van het altaar en hun bestemming is daarboven te worden geplaatst, waar zij bij den schijn der kaarsen door pracht van goud en kleuren inderdaad schitterend tot hun recht komen. De samenstelling van zulke werken eischte een groote mate van technische bekwaamheid en zorg. De Venetianen van Murano, Vivarini en de drie Crivelli's, muntten uit op dit gebied. (Zie afb. 8. De toppen van het lofwerk werden later afgezaagd, om het geheel in een omlijsting te kunnen plaatsen. Ascoli Piceno ligt in de Marken.)

Als men nagaat, dat Carlo Crivelli in 1468 in deze streek aankwam, is het wel opmerkelijk, dat Alunno reeds in 1471 zijn eerste veelluik volgens de nieuwe mode afleverde. Het was gemaakt voor de domkerk te Gualdo Tadino en bevindt zich nu in het museum van dat stadje (afb. 9). Men ziet terstond, dat de voorbeelden hier op